

Õiguskantsler

Teie 19.04.2022 nr

Meie 26.05.2022 nr 7-4/220741/2202844

Õpetajakutse saamine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalve käigus selgus, et Teie kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, kuna Teil ei ole õpetajakutset. Selgitasite, et õppisite [ ] aastal Eesti Kunstiakadeemias kunstiõpetaja õppekaval ning lõpetamisel omistati Teile haridusteaduse magistrikraad. Ülikooli lõpetamisel Teile õpetajakutset ei antud. Leiate, et Teie teadmised ja oskused vastavad siiski õpetaja kvalifikatsiooninõuetele, kuna Eesti Kunstiakadeemia ja Tallinna Ülikool on praegu avanud kunstiõpetaja ühisõppekava ja selle läbinud inimene saab õpetajakutse.

Mõistame, et selline olukord tekitab segadust ja on Teile ebameeldiv. Kahju, et Eesti Kunstiakadeemia tegevusest võis Teile jääda mulje, nagu piisaks üldhariduskooli kunstiõpetaja kvalifikatsiooninõuete täitmiseks kunstiõpetaja õppekava läbimisest. Õpetaja kvalifikatsiooninõuded sätestav määrus hakkas kehtima juba 01.09.2013 ning ülikool oleks pidanud sel erialal õppima asuvatele üliõpilastele arusaadavalt selgitama, et õpetajakoolituse õppekava läbimine ilma õpetajakutseta ei taga üldhariduskooli õpetajalt nõutavat kvalifikatsiooni.

Õpetajakutse saab omistada vaid kool, millel on õigus anda vastavat kutset. Eesti Kunstiakadeemial ei ole õpetajakutse andmise õigust olnud ega ole ka praegu (vt [kutseregistri andmed](#)). Kunstiõpetaja ühisõppekava lõpetanule annab õpetajakutse Tallinna Ülikool, kellele see õigus on antud.

Olukorra võib lahendada nii, et taotlete õpetajakutset [Eesti Õpetajate Liidult](#). Kuna Te olete õpetajakoolituse läbinud ja töötate õpetajana, ei pruugi kutse taotlemine olla väga koormav.

Kutse andjad

1. Selgitan. Õppekava läbimine tuleb eristada kutse omistamisest. Õppekava läbides omandavad üliõpilased õpetajaameti jaoks vajalikud teadmised ja oskused. Kutseid antakse kutsesüsteemi raames, selle kohta kehtib [kutseseadus](#) (KutS). Kutsesüsteem on osa õpitulemuste tunnustamise kvalifikatsioonisüsteemist ning kutsesüsteem seob haridussüsteemi tööturuga (KutS § 2 lg 2). Kutse andja saab olla juriidiline isik või tema asutus või riigi- või valitsusasutus, kelle kutsenõukogu on avalikul konkursil võitjaks kuulutanud ja kes on registreeritud ka kutseregistris

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

(KutS § 10 lg 1). Kutsenõukogu annab õppeasutusele kutse andja õiguse ning registreerib ta kutseregistris ilma konkursita õppeasutuse avalduse alusel, kui õppekava vastab kutsestandardile ning on riiklikult tunnustatud (koolilõpu kutse andja, KutS § 10 lg 2).

2. Kutse andjad on registreeritud kutseregistris. Konkursiga valitud õpetajakutsete andja on praegu Eesti Õpetajate Liit. [Koolilõpu kutse andjaid on hariduse vallas](#) kolm: Tartu Ülikool, Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia ning Tallinna Ülikool. Viimane annab pärast õppekava (õppekava kood Eesti hariduse infosüsteemis 144342) läbimist ka kunstiõpetaja kutse. Õppekava läbimine iseenesest õpetajakutset ei anna.

3. Eesti Kunstiakadeemial ei ole kunagi olnud õigust õpetajakutset anda. Ka nendele inimestele, kes lõpetavad Eesti Kunstiakadeemia ja Tallinna Ülikooli ühisõppekava, annab õpetajakutse Tallinna Ülikool, mitte Eesti Kunstiakadeemia.

Kutse omistamise nõuded

4. [Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) (PGS) § 74 lõikes 5 on ette nähtud, et direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

5. Haridus- ja teadusminister kehtestas 29.08.2013 määruse nr 30 „[Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded](#)“ (edaspidi määrus), mille § 3 lõike 1 järgi peab põhikooli ja gümnaasiumi õpetajal olema magistrakraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse. Õpetajakutse saadakse ülikoolis pärast õpetajakoolituse õppekava läbimist või kutset andva organi juures pärast õpetajaametiks vajalike pedagoogiliste teadmiste ja oskuste tõendamist (määruse § 3 lg 4). Need kvalifikatsiooninõuded hakkasid kehtima 01.09.2013.

6. Määruse § 5 lõikes 2 on sätestatud üldise kvalifikatsiooninõude erisus. Sätte järgi vastavad põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja või õppealajuhataja kvalifikatsiooninõuetele põhikoolis või gümnaasiumis õpetajana või õppealajuhatajana töötavad või töötanud inimesed, kes on pärast määruse jõustumist omandanud magistrakraadi õpetajakoolituse õppekaval, kuid kellele ei antud õpetajakutset, sest ülikool, kes õpet korraldab, ei ole veel alustanud õpetajakutse andmist.

7. Järelikult ei saa määruse § 5 lõiget 2 Teie suhtes kohaldada, sest kool, kus Te õpetajakoolituse õppekava läbisite, pole õpetajakutse andmist alustanud.

Loodan, et selgitus on Teile abiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise